

Van: ████████, senior adviseur openbare orde en veiligheid

Aan: griffie gemeente Krimpenerwaard

Datum: 15 mei 2025

In de auditcommissie van 12 mei zijn vragen gesteld over de Jaarstukken en concept Programma begroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Hieronder de antwoorden zoals deze zijn ontvangen op 14 mei jl. van ████████, concerncontroller VRHM:

De maximale hoogte is in **blauw** aangegeven. Ieder jaar wordt er een voorstel aan de leden van het Algemeen Bestuur gedaan over het positief jaarrekening resultaat. Deel wat niet wordt opgenomen in de reserve gaat terug naar de gemeenten.

Hieronder de uitgebreide uitleg van de VRHM.

Rekeningresultaat VRHM (2020-2024)

Ik herken de '5x achter elkaar is er 1,2 mln over' niet. De afgelopen jaren is het rekeningresultaat, en de bestemming ervan, als volgt:

	Rekening resultaat	Algemene Reserve		Bestemmingsreserves		Restitutie gemeenten
		dotatie	onttrekking	dotatie	onttrekking	
2020	1.757.869					1.757.869
2021	1.738.813	61.077		1.069.576		608.160
2022	-340.651				-340.651	
2023	936.024	43.142		676.800		216.082
2024	3.152.807	650.000		733.000		1.769.807
	7.244.862					4.351.918

Rekeningresultaat

De rekeningresultaten van de VRHM over de afgelopen jaren laten een wisselend beeld zien, hoofdzakelijk veroorzaakt door incidentele baten en lasten. In 2020 en 2021 resulteerden COVID-19-gerelateerde beperkingen, onderbezetting en vrijval van voorzieningen in aanzienlijke positieve resultaten. In 2022 was er juist sprake van een negatief resultaat door forse lastenstijgingen, zoals dotaties aan voorzieningen (o.a. letselschade, verlofsparen) en RVU-betalingen, die slechts deels gecompenseerd werden door baten. In 2023 en 2024 werd opnieuw een positief resultaat behaald, met name dankzij extra vergoedingen voor crisishulpverlening (COA, Oekraïne), boekwinsten op activa, hogere BDuR-beschikkingen, renteopbrengsten en onderuitputting op investeringsbudgetten. Structurele lastenstijgingen, zoals hogere loonkosten en inhuur, konden in die jaren worden opgevangen door incidentele meevallers.

De resultaten zijn daarmee in hoge mate beïnvloed door externe factoren en incidentele posten, en slechts ten dele door reguliere exploitatieontwikkelingen.

Reserves

- 2021 Vormen bestemmingsreserve Groot Onderhoud uit voorziening Groot Onderhoud
- Vormen bestemmingsreserve 2^e Loopbaanbeleid uit voorziening 2^e Loopbaanbeleid
- 2023 Vormen bestemmingsreserve Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering
- 2024 Verhogen algemene reserve voor risico financiële effecten PTSS en aansprakelijkheidsstelling
- Verhogen algemene reserve risico voor eventuele frictiekosten bezuinigingstaakstelling
- Vormen bestemmingsreserve Weerbaarheid

Hoogte Algemene Reserve

Om een beeld te vormen van de mate waarin de VRHM de mogelijke risico's inzichtelijk heeft wordt periodiek een risico-inventarisatie uitgevoerd. Per programmataak (Risico- en Crisisbeheersing,

Bevolkingszorg, GHOR, Meldkamer, Brandweezorg en Bedrijfsvoering) is geïnventariseerd of er risico's zijn, waarvoor wel zoveel als mogelijk beheersmaatregelen zijn getroffen, maar die toch bij het manifesteren van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het Directieteam heeft deze risico's in relatie tot de organisatiedoelstellingen beoordeeld en heeft een inschatting gemaakt van kans (de mogelijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet) en impact (het effect dat voortvloeit uit het optreden van een risico).

- Uit de risicobeoordeling zijn 4 (hoofd)risico's in beeld gebracht. Deze risico's worden gezien als een potentieel substantieel financieel risico, mochten deze risico's zich daadwerkelijk voordoen.

1. **Meerkosten die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio**

Het grootschalig en langdurig optreden bij incidenten en de bestrijding van rampen kan, incidenteel, leiden tot meerkosten voor de veiligheidsregio, Meerkosten die niet in de reguliere begroting zijn voorzien.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,5 - € 1,0 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 250.000 - € 500.000

2. **Cyber- en digitale verstoringen**

Het op tijd beschikbaar hebben van informatie over actuele veiligheidsrisico's en het veiligheidsbeeld is onmisbaar voor het functioneren van de organisatie. Risico's rondom cyber- en digitale verstoringen blijven toenemen en snel veranderen. In de afgelopen 5 jaar is er een toenemende trend in cyberaanvallen en digitale verstoringen in Nederland. Bijvoorbeeld de cyberaanval op de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) in september 2020. Verstoringen aan digitale systemen en informatiebronnen kan leiden tot een ontwrichting van de organisatie. Aanvullende expertise is nodig, de dynamiek is anders in vergelijking met klassieke (niet-digitale) incidenten. Ook met de voorgenomen aanvullende investeringen op gebied van informatieveiligheid blijft het financiële risico verstoring groot.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,5 - € 0,75 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 250.000 - € 375.000

3. **Onvoorziene juridische claims (aansprakelijkheidstelling)**

De VRHM wordt geconfronteerd met juridische claims van ziekte als gevolg van blootstelling aan asbest (asbestose). De VRHM wordt hierbij aansprakelijk gesteld voor de, als gevolg van deze ziekte, geleden en te lijden materiële en immateriële schade.

Ook heeft in de afgelopen periode het onderwerp psychosociale ondersteuning van het personeel van de veiligheidsregio's veel aandacht gehad. Als arbeidsongeschiktheid wordt gekwalificeerd als in en door de dienst, dan volgen de aanspraken uit de rechtspositie.

Daarnaast heeft Brandweer Hollands Midden in het verleden gebruik gemaakt van PFAS (Per- en poly Fluor Alkyl Stoffen) bevattend blusschuim op oefenplaatsen. Door het gebruik van dit blusschuim kan onbedoeld PFAS in de bodem/het milieu zijn terechtgekomen. De VRHM kan aansprakelijk worden gesteld voor de mogelijke milieuschade die daardoor is ontstaan.

Het risico bestaat dus dat de VRHM ook in de toekomst met onvoorziene juridische claims kan worden geconfronteerd.

Kans:	Reëel (50%)
Impact, financieel risico ingeschat op:	€ 0,25 - € 0,5 mln.
Bedrag t.b.v. Weerstandsvermogen:	€ 125.000 - € 250.000

Momenteel is er landelijk een behoorlijke impuls op het dossier PTSS; zowel op preventie en nazorg, als rechtspositionele kwesties en aansprakelijkheid. Op 5 december 2024 is het Algemeen Bestuur VRHM geïnformeerd over de laatste (landelijke) ontwikkelingen rondom PTSS. Als arbeidsongeschiktheid wordt gekwalificeerd als in en door de dienst, dan volgen de aanspraken uit de rechtspositie.

Landelijke regeling PTSS

De afgelopen tijd is een uitvoerig traject doorlopen om te komen tot een “(concept) Regeling erkenning en aanspraken bij PTSS als beroepsziekte”. De regeling voorziet in de erkenning van PTSS als beroepsziekte en in het toekennen van aanspraken.

Uitgangspunten Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte

- De aanspraken bij PTSS voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers zijn gelijk.
- In de regeling komt te staan dat PTSS onder voorwaarden als beroepsziekte wordt aangemerkt. Daarmee wordt PTSS landelijk als beroepsziekte erkend.
- De regeling bepaalt alleen de rechtspositionele aanspraken en regelt niet de aansprakelijkheid.

Gezien de eventuele financiële impact van de regeling en aansprakelijkheid stelt de VRHM voor (bestemming rekeningresultaat 2024) het bedrag t.b.v. het weerstandsvermogen voor onvoorziene juridische claims te verhogen met € 250.000 tot € 500.000.

4. Het risico van frictiekosten a.g.v. bezuinigings-taakstelling op formatiekrimp

Nu de VRHM een bezuinigingstaakstelling vanaf 2026 heeft gekregen en het personeelsbestand moet inkrimpen, kan ze te maken krijgen met verschillende frictiekosten. Bijvoorbeeld vrijwillige vertrekregelingen of kosten voor herplaatsing.

De ‘werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden’ heeft in haar brief (31 oktober 2024, kenmerk Z/24/3752082) voor begrotingen 2026 geschreven: “Ombuigingen kunnen gepaard gaan met frictiekosten. Veel gemeenschappelijke regelingen kennen een beperkte reservepositie. Wij adviseren om eventuele frictiekosten incidenteel bij gemeenten in rekening te brengen”.

De VRHM stelt voor (bestemming rekeningresultaat 2024), ter grootte van de bezuinigingstaakstelling op de formatiekrimp, ad € 400.000, de Algemene Reserve te verhogen zodat voor eventuele frictiekosten geen incidentele dekking aan gemeenten gevraagd hoeft te worden.

Samenvattend hoogte Algemene Reserve VRHM:

Meerkosten die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio	500.000
Cyber- en digitale verstoringen	375.000
Onvoorziene juridische claims (aansprakelijkheidstelling)	500.000
Het risico van frictiekosten a.g.v. bezuinigings-taakstelling op formatiekrimp	<u>400.000</u>
Algemene Reserve VRHM	1.775.000